

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K výkladu ustanovení § 3038 NOZ

Znění přechodného ustanovení § 3038 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník („NOZ“), upravující majetkové právo manželské je další z řady těch, jejichž výklad může způsobovat nejasnosti. V následujícím textu se proto budu zabývat jeho možným výkladem. Doslovně říká, že věci náležející k obvyklému vybavení rodinné domácnosti přestávají být dnem nabytí účinnosti tohoto zákona součástí společného jmění. Otázka zní, v jakém režimu se tedy tyto věci po nabytí účinnosti NOZ nachází. Stávají se snad výlučným vlastnictvím toho z manželů, který je pořídil, nebo spadnou do režimu podílového spoluvlastnictví?

Ustanovení § 3038 svým obsahem odkazuje na § 698 NOZ, který upravuje zcela nový institut a to Obvyklé vybavení rodinné domácnosti. Tím se rozumí soubor movitých věcí, které slouží běžně nezbytným životním potřebám rodiny a jejím členům; přitom je nerozhodné, zda jednotlivé věci náleží oběma manželům nebo jen jednomu z nich. Ale ani z tohoto charakterizujícího ustanovení není zřejmé, do jaké právní sféry by měly tyto věci, které by před nabytím účinnosti NOZ patřily do společného jmění manželů, po nabytí jeho účinnosti spadat. Další odstavce totiž pouze upravují jejich správu ze strany manželů. Po jejich bližším prostudování, však zjistíme, že úprava správy těchto věcí manželi je velice podobná úpravě správy věcí spadajících do společného jmění manželů.

V prvním případě je na místě najít v NOZ institut, který se svou povahou a účelem nejvíce podobá společnému jmění manželů a aplikovat na danou situaci formou analogie legis, jejíž použití NOZ upravuje v § 10 odst. 1: *„Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.“*[1]

Tímto institutem je podle Bezoušky[2] institut Společenství jmění podle § 1236 a násl. NOZ. Stejně řešení naznačuje i důvodová zpráva k NOZ[3], když uvádí, že Společenství jmění sleduje za cíl úpravu situací dosud v České republice zákonem neřešených a v teorii vykládaných různým způsobem, jako například právní režim věcí po zrušení bezpodílového spoluvlastnictví. Z dalšího textu důvodové zprávy navíc vyplývá, že se tento institut hodí na předmětnou situaci i svým obsahem, neboť zánikem věci/věcí, které jsou předmětem Společenství jmění, nezaniká Společenství jmění jako takové (na rozdíl například od podílového spoluvlastnictví). Navíc § 3038 NOZ vychází z celkové koncepce úpravy manželského majetkového práva, nezasahovat do záležitostí rodiny více než je zapotřebí, tedy v tomto případě pouze za účelem ochrany obvyklého vybavení rodinné domácnosti.

Pouze na základě výše uvedeného by bylo možné konstatovat, že právní režim věcí vydělených z obvyklého vybavení rodinné domácnosti na základě § 3038 NOZ, se bude řídit režimem Společenství jmění podle § 1236 NOZ.

Je ale nutné ještě dodat, že NOZ stejně jako jeho předchůdce zákon č. [40/1964](#) Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů stojí na zásadě dispozitivnosti, podle § 1 odst. 2: **„Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.“** Na základě tohoto ustanovení a jeho výkladu, proto nemůže být vyloučena situace, kdy si manželé sami smluvně stanoví, do jakého právního režimu budou věci náležející k obvyklému vybavení rodinné domácnosti spadat.

Na závěr ještě dodávám, že pojem věci tvořící obvyklé vybavení rodinné domácnosti je pojmem zcela novým, v českém právním řádu se poprvé objevující až v rámci NOZ. Podle důvodové zprávy[4], nový pojem obsahuje i novou funkci a tou je služba základním potřebám rodiny a jejích členů. Není proto ani tak rozhodující právní titul těchto věcí, ale právě jejich praktická funkce. Koneckonců, tento institut může být pouze teoretického rázu, jelikož soubor movitých věcí, které slouží obvyklé i nezbytné potřebě rodiny i jejím členům, tedy určitá množina, může obsahovat nula věcí, a tím pádem institucionálně vůbec nevznikne. V rámci řešení praktických případů by se proto měl zohlednit i funkcionální aspekt obvyklého vybavení rodinné domácnosti.

Mgr. Barbora Gonsiorová

e-mail: barboragonsior@email.cz

[1] Blíže viz LAVICKÝ, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§§ 1-654). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 101-102.

[2] BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. Nový občanský zákoník: Nejdůležitější změny. Anag, 2013, s. 112.

[3] ELIÁŠ, Karel a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou. Ostrava: Sagit, 2012, s. 533.

[4] ELIÁŠ, Karel a kol. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou. Ostrava: Sagit, 2012, s. 303.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)